

Report
Arbeidsmarktprognoses
2017 - 2022

Inhoud

Introductie	5
De arbeidsmarkt in de provincie Gelderland	7
De arbeidsmarkt in de Achterhoek	9
De arbeidsmarkt in Food Valley	11
De arbeidsmarkt in Midden-Gelderland	13
De arbeidsmarkt in Noordwest-Veluwe	15
De arbeidsmarkt in het Rijk van Nijmegen	17
De arbeidsmarkt in Rivierenland	19
De arbeidsmarkt in de Stedendriehoek	21
Arbeidsmarktprognoses voor de provincie Gelderland	23
Arbeidsmarktprognoses voor de zorg- en energiesector in Rijk van Nijmegen en Midden-Gelderland	25

Introductie

In het Gelderse Beleidskader Onderwijs en Arbeidsmarkt 2016-2019 is informatievoorziening en kennisdeling over de arbeidsmarkt in Gelderland en haar arbeidsmarktregio's als een van de pijlers van de uitvoering benoemd. Het is een van de manieren waarop de provincie bijdraagt aan een duurzame samenwerking met haar partners. We hebben elkaar nodig om slagen te maken op de vraagstukken die we tegenkomen; Gezamenlijk komen we van denken naar doen. Door onderzoek te laten doen naar de huidige verhouding tussen vraag en aanbod en prognoses voor de middellange termijn te laten opstellen wil Gelderland zichzelf en haar partners in de arbeidsmarktregio's (bedrijfsleven, onderwijs en andere overheden) handvatten geven voor het inrichten van beleid en actieplannen een vraaggerichte focus te geven.

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) heeft in opdracht van de provincie Gelderland de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor de provincie en haar zeven arbeidsmarktregio's in kaart gebracht. Daarnaast is er speciale aandacht besteed aan de vooruitzichten binnen de sectoren Zorg en Energie in regio Rijk van Nijmegen en Midden-Gelderland. Dit omdat beide sectoren sterk vertegenwoordigd zijn in deze regio's, maar ook omdat de provincie zorg en energie hoog op de actie-agenda heeft staan in het kader van de omgevingsvisie en de ambitie snel en structureel te verduurzamen.

Het 'Rapport Arbeidsmarktprognoses 2017 – 2022' dat nu aan u voor ligt, licht enkele van de belangrijkste bevindingen uit de ROA-rapporten uit. Ieder onderdeel heeft dezelfde titel als het corresponderende ROA-rapport, om het nader opzoeken van informatie te vergemakkelijken. Alle cijfers zijn door het ROA geproduceerd. Er kunnen geen rechten aan dit document worden ontleend. Wij verwijzen u voor de achterliggende analyses en cijfers naar de rapporten. Deze zijn gepubliceerd op de website van het ROA: http://roa.sbe.maastrichtuniversity.nl/?page_id=795.

Het gaat goed met Gelderland; De crisis ligt achter ons en dat is te zien aan de cijfers. Voor werkzoekenden liggen volop kansen in de techniek, hogere zorgberoepen en het (basis)onderwijs. De grote vraag naar schoolverlaters met dergelijke diploma's is zo groot, dat werkgevers niet altijd kunnen worden voorzien in hun behoefte aan juist gekwalificeerd personeel. Dit is een landelijke tendens. Voor beleidsmakers bevestigt dit nut en noodzaak van projecten als het Techniekpact en activiteiten met betrekking tot Leven Lang Leren. De behoefte aan voldoende personeel met de juiste vaardigheden om om te kunnen gaan met technologische veranderingen in het werk zal verder toenemen en schept mooie uitdagingen en nieuwe kansen. Met dit rapport zoekt de provincie opnieuw de dialoog met haar partners om vanuit de kracht van de regio's te werken aan een toekomstbestendig Gelderland.

De arbeidsmarkt in de provincie Gelderland

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor Gelderland. De provincie Gelderland bestaat uit zeven arbeidsmarktregio's: Food Valley, Rijk van Nijmegen, Rivierenland, Achterhoek, Midden-Gelderland, Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje¹.

Arbeidsmarkt & perspectief

- Ten opzichte van de rest van Nederland zijn de arbeidsmarktperspectieven voor schoolverlaters in Gelderland gemiddeld genomen iets minder gunstig. De meeste kansen liggen in de zorg en techniek.
- Regio Rivierenland heeft binnen Gelderland de gunstigste arbeidsmarktperspectieven.
- Voor voortijdig schoolverlaters met als hoogst behaalde opleiding basisonderwijs of vmbo zijn er in Gelderland volop banen beschikbaar. Wel gaat het vaak om kleine, flexibele en laagbetaalde banen met weinig doorgroeimogelijkheden. Op de lange termijn maakt hen dat tot een kwetsbare groep.
- Voor mbo'ers lopen de perspectieven sterk uiteen. Zowel op niveau 2/3 als op niveau 4 komen matige maar ook redelijk tot goede arbeidsperspectieven voor. Er zijn grote verschillen per opleidingscategorie.
- Hbo'ers hebben in Gelderland een redelijk en wo'ers zelfs een goed arbeidsmarktperspectief.
- Rijk van Nijmegen vormt de uitzondering. Door de aanwezigheid van de Radboud Universiteit wonen er relatief veel jonge hoger opgeleiden. Zij hebben echter volop kansen in de andere Gelderse regio's.

1 De interpretatie van de resultaten gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden.

Het aantal banen in de sectoren landbouw, bosbouw & visserij en overige industrie is in de provincie Gelderland maar liefst 30% groter dan gemiddeld in Nederland.

Belangrijke sectoren

De belangrijkste sectoren voor de werkgelegenheid in de provincie Gelderland zijn: welzijn, zorg, onderwijs, detailhandel en specialistische zakelijke dienstverlening.

Vraag & aanbod

Dit zijn de verwachtingen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de provincie Gelderland, voor 2017-2022:

- Voor schoolverlaters van technische opleidingen zijn de vooruitzichten in Gelderland (zeer) goed, behalve voor mbo 2/3-techniek. Voor die studenten is het aan te raden om te proberen door te stromen naar niveau 4.
- Voor veel mbo-opleidingen in Gelderland is het aanbod groter dan de vraag. In deze gevallen is er voor de schoolverlaters sprake van minder gunstige vooruitzichten op de arbeidsmarkt.
- De verwachtingen voor de zorg- en welzijnssector zijn voor Gelderland vergelijkbaar met die van Nederland. Bij veel opleidingen op mbo-niveau is het aanbod groter dan de vraag. Een aantal opleidingen binnen dit domein, zoals verpleegkunde, kent een ander beeld. Op wo-niveau is het aanbod juist kleiner is dan de vraag.
- Hoewel hbo-onderwijs een goed arbeidsmarktperspectief heeft, zijn de vooruitzichten in het onderwijs in Gelderland gemiddeld wel iets minder positief dan in Nederland als geheel. Er is met name grote behoefte aan docenten in het basisonderwijs en hogleraren.
- Het (landelijke) tekort aan technisch personeel maakt de invulling van technische vacatures in alle arbeidsmarktregio's lastig. Dat geldt zeker voor de industrie sectoren en de bouwnijverheid, sectoren die in Gelderland relatief groot zijn. Het is dus raadzaam om Gelderse scholieren tijdig te stimuleren om voor een technische studie te kiezen.

De arbeidsmarkt in de Achterhoek

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor de zeven arbeidsmarktregio's in Gelderland. Een van die regio's is de Achterhoek. Deze regio bestaat uit de Gelderse gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje².

Arbeidsmarkt & perspectief

- De werkgelegenheid in de Achterhoek groeit de komende jaren minder snel dan in Gelderland als geheel. Dat komt voornamelijk door een kleinere uitbreidingsvraag.
- Voor voortijdig schoolverlaters met als hoogst behaalde opleiding basisonderwijs of vmbo zijn er in de Achterhoek volop banen beschikbaar. Wel gaat het vaak om kleine, flexibele en laagbetaalde banen met weinig doorgroeimogelijkheden. Op de lange termijn maakt hen dat tot een kwetsbare groep.
- Het merendeel van de schoolverlaters van mbo 2/3 en mbo 4 heeft in de Achterhoek matige arbeidsperspectieven. Dat komt onder andere door een grote instroom op de arbeidsmarkt.
- De meeste hbo-schoolverlaters in de Achterhoek hebben ondanks de beperkte werkgelegenheidsgroei redelijke arbeidsmarktvooruitzichten.
- Hun perspectieven blijven in de meeste gevallen achter bij die van hun tegenhangers op wo-niveau.
- In de Achterhoek hebben wo-schoolverlaters (behalve van wo-onderwijs) de beste arbeidsmarktperspectieven van Gelderland.

In vergelijking met de rest van Gelderland kent de Achterhoek een zeer klein aantal wo-schoolverlaters.

² De interpretatie van de resultaten gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden.

Vraag & aanbod

Dit zijn de verwachtingen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de Achterhoek, voor de periode 2017-2022:

- De vraag naar schoolverlaters van mbo-4 techniek is groter dan het arbeidsaanbod, waardoor zij goede vooruitzichten hebben.
- De meeste mbo-richtingen krijgen te maken met een overaanbod van arbeid. Dit geldt met name voor mbo 2/3-economie, mbo 4-economie en mbo 2/3-groen.
- Alle technische opleidingen in de Achterhoek hebben goede arbeidsmarktperspectieven, op mbo 2/3-techniek na. Daardoor krijgen de industriële sectoren vermoedelijk te kampen met tekorten aan nieuwe werknemers.

- Voor schoolverlaters van het hbo zijn vraag en aanbod in veel gevallen redelijk in evenwicht, behalve voor economie (matig perspectief) en techniek (goed perspectief).
- Voor de meeste wo-richtingen groeit de vraag harder dan het aanbod, met name voor wo-techniek en -gedrag en maatschappij. Alleen voor wo-onderwijs wordt een overaanbod verwacht.

Dankzij de Achterhoekse specialisatie in de sector landbouw, bosbouw en visserij is het aandeel mbo 2/3- en mbo 4-groen meer dan twee keer groter dan in Nederland als geheel.

De arbeidsmarkt in Food Valley

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor de zeven arbeidsmarktregio's in Gelderland. Een van die regio's is Food Valley. Zij bestaat uit de Gelderse gemeenten Barneveld, Ede, Renkum, Scherpenzeel en Wageningen en de Utrechtse gemeenten Renswoude, Rhenen en Veenendaal. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje³.

Arbeidsmarkt & perspectief

- Op alle opleidingsniveaus is de vraag naar nieuwe medewerkers relatief groter dan in de andere regio's. Datzelfde geldt ook voor de instroom van nieuwe medewerkers (schoolverlaters). Daardoor lijken de arbeidsmarktperspectieven van Food Valley sterk op die van Gelderland als geheel.
- Voor voortijdig schoolverlaters met als hoogst behaalde opleiding basisonderwijs of vmbo zijn er in Food Valley volop banen beschikbaar. Wel gaat het vaak om kleine, flexibele en laagbetaalde banen met weinig doorgroeimogelijkheden. Op de lange termijn maakt hen dat tot een kwetsbare groep.
- Het arbeidsmarktperspectief van havo/vwo'ers en mbo'ers in Food Valley is matig. Dat komt doordat er veel instroom op de arbeidsmarkt is van mensen met deze niveaus, maar weinig uitstroom van oudere werknemers uit de bijbehorende beroepen.
- Hbo'ers hebben in Food Valley juist iets gunstigere vooruitzichten dan gemiddeld in Gelderland.
- In Food Valley hebben wo'ers gemiddeld genomen goede vooruitzichten, al zijn de verschillen per opleiding groot. Wo'ers werken daarnaast minder vaak voltijds dan in de rest van Gelderland.

³ De interpretatie van de resultaten gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden.

Anders dan de naam 'Food Valley' doet vermoeden is het foodcluster rondom Wageningen University & Research meer gericht op onderzoek dan op productie/industrie. Daardoor is het aanbod van wo'ers in de sector landbouw en natuur veel groter dan de vraag.

Belangrijke sectoren

De werkgelegenheid in de sector informatie en communicatie is in Food Valley relatief groot in vergelijking met Nederland en Gelderland als geheel. Dat geldt ook voor de sectoren groothandel, detailhandel en (in mindere mate) onderwijs.

Vraag & aanbod

Dit zijn de verwachtingen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in Food Valley, voor 2017-2022:

- Voor het basisonderwijs/vmbo, mbo 4-techniek en mbo 4-groen is er meer vraag dan aanbod van personen. Voor alle andere mbo-opleidingen geldt het tegenovergestelde.
- Wo'ers in de techniek hebben een zeer goed perspectief. Dat komt doordat het aanbod van technische wo'ers in Food Valley relatief klein is, terwijl de vraag juist relatief groot is.
- Ook de meeste andere technische opleidingen kennen een goed perspectief. Dit is in lijn met het gemiddelde van heel Gelderland.
- In de economische richtingen op mbo- en hbo-niveau is het aanbod veel groter dan de vraag. Werkgevers in de groot- en detailhandel zullen de komende jaren dus makkelijk aan personeel kunnen komen. Zij zullen daarentegen meer moeite ondervinden met het werven van schoolverlaters van wo-economie, die een gunstig arbeidsmarktperspectief hebben.
- De vraag naar hbo'ers op het gebied van taal en cultuur is (veel) kleiner dan het aanbod, terwijl de vraag naar hbo-studenten op het gebied van onderwijs juist groter is dan het aanbod.

De arbeidsmarkt in Midden-Gelderland

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor de zeven arbeidsmarktregio's in Gelderland. Een van die regio's is Midden-Gelderland. Deze regio bestaat uit de Gelderse gemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Rheden, Rijnwaarden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje⁴.

Arbeidsmarkt & perspectief

- De arbeidsmarktperspectieven voor schoolverlaters zijn in Midden-Gelderland gunstiger dan in Gelderland als geheel, met uitzondering van basis-onderwijs/vmbo.
- In het bijzonder schoolverlaters van havo/vwo en mbo 2/3 hebben in deze regio duidelijk betere arbeidsmarktvooruitzichten dan in de andere arbeidsmarktregio's in Gelderland.
- De vooruitzichten voor voortijdig schoolverlaters van basisonderwijs en vmbo zijn goed, maar het gaat hier wel vaak om laagbetaalde, kleine en flexibele banen met weinig doorgroeimogelijkheden. Op de lange termijn maakt hen dat tot een kwetsbare groep.
- Schoolverlaters van hbo hebben in Midden-Gelderland relatief gunstige arbeidsmarktperspectieven ten opzichte van Gelderland als geheel.
- Binnen het wo schommelen de arbeidsmarktperspectieven in deze regio tussen redelijk en goed.

Belangrijke sectoren

De sector cultuur, sport en recreatie en de energiesector zijn relatief belangrijk voor de werkgelegenheid in Midden-Gelderland in vergelijking met Nederland en Gelderland als geheel.

⁴ De interpretatie van de resultaten gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden.

Midden-Gelderland is de enige arbeidsmarktregio in Gelderland met een significante specialisatie in de sector cultuur, sport en recreatie.

Vraag & aanbod

Dit zijn de verwachtingen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in Midden-Gelderland, voor de periode 2017-2022:

- Schoolverlaters van mbo 2/3-groen en mbo 4-techniek hebben goede arbeidsmarktperspectieven in regio Midden-Nederland.
- Voor de meeste mbo-opleidingen wordt in deze regio echter een aanbodoverschot verwacht. In het bijzonder voor mbo 4-economie en -zorg en welzijn. Datzelfde geldt voor hbo-techniek en -economie.
- Voor hbo'ers en wo'ers met een onderwijsopleiding zijn de vooruitzichten in Midden-Gelderland gemiddeld genomen goed. Voor hbo- en wo-taal en cultuur wordt een licht aanbodoverschot verwacht. Werkgevers in de sector cultuur zullen dus naar verwachting weinig last hebben van wervingsproblemen.
- De vraag naar schoolverlaters van wo-medisch is relatief groot, waardoor ze in Midden-Gelderland betere perspectieven hebben dan in de meeste andere arbeidsmarktregio's.

De arbeidsmarkt in Noordwest-Veluwe

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor de zeven arbeidsmarktregio's in Gelderland. Een van die regio's is Noordwest-Veluwe. Deze regio bestaat uit de Gelderse gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Putten en de Flevolandse gemeente Zeewolde. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje⁵.

Arbeidsmarkt & perspectief

- Gemiddeld genomen wordt er in regio Noordwest-Veluwe min of meer arbeidsmarktevenwicht verwacht. Dat komt overeen met de gemiddelde perspectieven voor Gelderland als geheel.
- Voor voortijdig schoolverlaters met als hoogst behaalde opleiding basisonderwijs of vmbo zijn er in regio Noordwest-Veluwe volop banen beschikbaar. Wel gaat het vaak om kleine, flexibele en laagbetaalde banen met weinig doorgroeimogelijkheden. Op de lange termijn maakt hen dat tot een kwetsbare groep.
- Regio Noordwest-Veluwe kent een relatief grote instroom van mbo-schoolverlaters ten opzichte van de andere Gelderse regio's. Daardoor zijn hun perspectieven niet gunstig. Alleen de opleidingscategorieën mbo 4-groen en mbo 4-techniek kennen respectievelijk goede en redelijke vooruitzichten.
- Hbo'ers van de opleidingscategorieën techniek, onderwijs en in mindere mate gezondheidszorg hebben een goed tot zeer goed arbeidsmarktperspectief in regio Noordwest-Veluwe. Technici vormen echter wel een relatief klein deel van de werkzame beroepsbevolking.
- Schoolverlaters van het wo hebben in de regio Noordwest-Veluwe gemiddeld genomen een zeer goed arbeidsmarktperspectief.

⁵ De interpretatie van de resultaten gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden.

Met 69.000 werkenden is Noordwest-Veluwe verreweg de kleinste arbeidsmarktregio van Gelderland. Op alle opleidingsniveaus met uitzondering van wo, is het aandeel werkenden groter dan gemiddeld in Gelderland.

Belangrijke sectoren

Noordwest-Veluwe is met name gespecialiseerd in de voedings- en genotmiddelenindustrie. Ook het aandeel van banen in de welzijnssector, bouwnijverheid en energiesector is relatief hoog ten opzichte van het Nederlands gemiddelde.

Vraag & aanbod

Dit zijn de verwachtingen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in Noordwest-Veluwe, voor 2017-2022:

- Door een relatief grote instroom op de arbeidsmarkt van schoolverlaters mbo 2/3-techniek en mbo 4-techniek is het aanbod in de regio Noordwest-Veluwe groter dan de vraag. De perspectieven van deze groep zijn daardoor matig tot redelijk.
- Voor hbo- en wo-techniek is de vraag juist groter dan het aanbod. Hierdoor zullen bedrijven in de belangrijkste sectoren in Noordwest-Veluwe moeite hebben met het vinden van hoger technisch geschoold personeel.
- Er zijn relatief meer schoolverlaters van hbo-economie in de regio Noordwest-Veluwe dan in de rest van Nederland. Het aanbod is er groter dan de vraag. Daardoor hebben schoolverlaters van hbo-economie een slecht vooruitzicht. Hbo-onderwijs biedt daarentegen goede kansen voor schoolverlaters van de lerarenopleidingen.
- Schoolverlaters van wo-taal en cultuur en wo-medisch hebben in Noordwest-Veluwe zeer goede vooruitzichten. Voor deze opleidingscategorieën geldt dat de vraag (veel) groter is dan het aanbod.

De perspectieven voor mbo 4-zorg en welzijn, de opleidingscategorie die ten opzichte van Nederland relatief de meeste werkgelegenheid biedt in Noordwest-Veluwe, zijn gemiddeld (zeer) ongunstig. Binnen deze categorie kunnen de perspectieven voor de verpleegkundige en de verzorgende opleidingen echter flink uiteenlopen. Zorgopleidingen op hbo- en wo-niveau hebben daarentegen gemiddeld genomen juist een (zeer) goed perspectief.

De arbeidsmarkt in het Rijk van Nijmegen

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor de zeven arbeidsmarktregio's in Gelderland. Een van die regio's is het Rijk van Nijmegen. Zij bestaat uit de Gelderse gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen en de Limburgse gemeente Mook en Middelaar. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje⁶.

Arbeidsmarkt & perspectief

- Er wordt in regio Rijk van Nijmegen een grote vraag verwacht naar voortijdig schoolverlaters die uitsluitend basisonderwijs of vmbo hebben doorlopen, een groep die nu een hoge werkloosheid kent. Het gaat echter wel om laag-betaalde, kleine en flexibele banen met weinig doorgroeimogelijkheden. Op de lange termijn maakt hen dat tot een kwetsbare groep.
- Voor schoolverlaters van havo/vwo zijn de arbeidsmarktperspectieven in deze regio minder gunstig dan in de andere arbeidsmarktregio's in Gelderland.
- De vooruitzichten van schoolverlaters van mbo 2/3 en mbo 4 zijn in het Rijk van Nijmegen gemiddeld genomen net iets beter dan in Gelderland als geheel. Dat komt onder andere door een relatief grote uitbreidingsvraag. Perspectieven variëren enorm per opleidingscategorie.
- De arbeidsparticipatie van hbo'ers en lager opgeleiden (basisonderwijs en vmbo) is in deze regio lager dan in Gelderland als geheel.
- Hbo'ers en wo'ers hebben in regio Rijk van Nijmegen minder gunstige arbeidsmarktperspectieven dan in de rest van Gelderland. Dat komt door een aanbodoverschot van hoger opgeleiden. Ook werken ze vaker deeltijds.

In tegenstelling tot in de rest van Gelderland zijn de arbeidsmarktvooruitzichten voor mbo 2/3 en mbo 4 in regio Rijk van Nijmegen beter dan voor hbo en wo. Voor wo is dit met name het gevolg van de aanwezige Radboud Universiteit.

⁶ De interpretatie van de resultaten gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden.

Belangrijke sectoren

Het Rijk van Nijmegen kent een uitgesproken focus op de zorgsector. In samenhang met de grote studentenpopulatie is deze arbeidsmarktregio gespecialiseerd in het onderwijs en de horeca.

Vraag & aanbod

Dit zijn de verwachtingen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in het Rijk van Nijmegen, voor de periode 2017-2022:

- De vraag naar schoolverlaters van mbo 4-techniek en mbo 4-groen is groot. Hier worden goede arbeidsmarktperspectieven verwacht.
- Werkgevers in de zorgsector zullen in 2022 waarschijnlijk genoeg personeel kunnen vinden door het grote aanbod schoolverlaters van mbo 4-zorg en welzijn, hbo-gezondheidszorg en wo-medisch. Mbo 2/3-zorg en welzijn biedt wel een redelijk arbeidsmarktperspectief voor schoolverlaters.
- Wegens een groot arbeidsaanbod hebben de schoolverlaters van hbo-economie en -taal en cultuur slechte arbeidsmarktperspectieven. Schoolverlaters van hbo-onderwijs hebben gemiddeld genomen juist goede kansen.
- Voor de meeste hogere opleidingscategorieën wordt een aanbod verwacht dat groter is dan de vraag. Dit is met name het gevolg van de aanwezigheid van de Radboud Universiteit. Hbo'ers en wo'ers hebben echter volop kansen in de andere Gelderse arbeidsmarktregio's.
- De vraag naar schoolverlaters van wo-techniek is groot. Dit is de enige wo-categorie waarvoor een goed arbeidsmarktperspectief wordt verwacht in Rijk van Nijmegen.

In tegenstelling tot de hogere zorggerichte opleidingen en ondanks het belang van de zorgsector zijn mbo 2/3- en mbo 4-zorg en welzijn ondervertegenwoordigd in het Rijk van Nijmegen.

De arbeidsmarkt in Rivierenland

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor de zeven arbeidsmarktregio's in Gelderland. Een van die regio's is Rivierenland. Deze regio bestaat uit de gemeenten: Buren, Culemborg, Geldermalsen en Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal, en Zaltbommel. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje⁷.

Arbeidsmarkt & perspectief

- Met 115.000 werkenden is Rivierenland de kleinste van de Gelderse arbeidsmarktregio's.
- Met uitzondering van wo, is het percentage werkenden in Rivierenland op alle opleidingsniveaus groter dan het Gelderse gemiddelde. Dit geldt in het bijzonder voor mbo en havo/vwo.
- Voor alle opleidingsniveaus geldt een goed arbeidsmarktperspectief in de regio Rivierenland, behalve voor mbo 2/3 en mbo 4.
- Hoewel er volop werk is voor voortijdig schoolverlaters met basisonderwijs of vmbo als hoogst behaalde opleiding, gaat het wel vaak om laagbetaalde, kleine, flexibele banen met weinig doorgroeimogelijkheden. Op de lange termijn maakt hen dat tot een kwetsbare groep.
- De vooruitzichten voor schoolverlaters van havo/vwo en wo zijn in deze regio gunstiger dan gemiddeld in Gelderland.

Belangrijke sectoren

In Rivierenland is het werkgelegenheidsaandeel in de sector landbouw, bosbouw en visserij bijna driemaal groter dan in Nederland als geheel. Andere belangrijke sectoren zijn: de metaal- en overige industrie, bouwnijverheid, groothandel, detailhandel en vervoer en opslag.

⁷ De interpretatie van de resultaten gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden.

Vraag & aanbod

Dit zijn de verwachtingen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in Rivierenland, voor de periode 2017-2022:

- De vraag- en aanbodprognoses binnen het lager en middelbaar (beroeps-) onderwijs komen sterk overeen met die van Gelderland als geheel.
- De perspectieven voor mbo'ers lopen uiteen. Afgestudeerden van mbo 2/3-groen hebben de minst goede vooruitzichten, terwijl schoolverlaters van mbo 4-groen een redelijk perspectief hebben.
- In de detail- en groothandel is de vraag naar schoolverlaters van het basisonderwijs/vmbo en havo/vwo groter dan het aanbod. Voor de
- sector landbouw, bosbouw en visserij geldt het tegenovergestelde.

- Binnen het hbo hebben schoolverlaters van alle opleidingscategorieën redelijke tot goede arbeidsmarktperspectieven, op hbo-economie en -taal en cultuur na.
- Dankzij de grote vraag naar nieuwe arbeidskrachten zijn de vooruitzichten voor schoolverlaters van wo-techniek heel gunstig.

In Rivierenland wonen relatief weinig hoger opgeleiden in vergelijking met Nederland als geheel.

De arbeidsmarkt in de Stedendriehoek

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 voor de zeven arbeidsmarktregio's in Gelderland. Een van die regio's is de Stedendriehoek. Deze regio bestaat uit de Gelderse gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen en de Overijsselse gemeenten Deventer en Olst-Wijhe. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje⁸.

Arbeidsmarkt & perspectief

- Schoolverlaters hebben in regio Stedendriehoek een gunstiger arbeidsmarktperspectief dan in Gelderland als geheel, met uitzondering van mbo 2/3.
- Voor voortijdig schoolverlaters met als hoogst behaalde opleiding basisonderwijs of vmbo zijn er in regio Stedendriehoek volop banen beschikbaar. Wel gaat het vaak om kleine, flexibele en laagbetaalde banen met weinig doorgroeimogelijkheden. Op de lange termijn maakt hen dat tot een kwetsbare groep.
- Regio Stedendriehoek heeft een licht aanbodoverschot van schoolverlaters en werkzoekenden van het mbo 2/3 en mbo 4. Daardoor hebben zij gemiddeld genomen matige perspectieven. Opleidingscategorieën zorg en welzijn (mbo 2/3 en 4) en techniek (mbo 2/3 en 4) bieden wel redelijke tot goede kansen.
- Hbo'ers en wo'ers hebben gemiddeld genomen goede vooruitzichten in regio Stedendriehoek.

De gemiddelde leeftijd van de werkenden is op elk opleidingsniveau in de regio Stedendriehoek hoger dan in Gelderland als geheel.

⁸ De interpretatie van de resultaten gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden, tenzij anders aangegeven.

Belangrijke sectoren

De overige industrie is relatief belangrijk voor de werkgelegenheid in de regio Stedendriehoek. De specialisatie in deze sector is hier bijna twee keer groter dan in Nederland als geheel.

Vraag & aanbod

Dit zijn de verwachtingen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in Stedendriehoek, voor 2017-2022:

- Voor de meeste mbo-richtingen is de vraag naar schoolverlaters gelijk aan of kleiner dan het aanbod. De minst gunstige perspectieven gelden daarbij voor mbo 2/3-groen en -economie. Dat komt door een grote instroom. Mbo 4-techniek kent daarentegen juist goede vooruitzichten op de arbeidsmarkt.
- De vraag- en aanbodverhouding van mbo-zorg zijn in regio Stedendriehoek de komende jaren min of meer in evenwicht. Afgestudeerden zullen redelijk makkelijk een baan kunnen vinden in de zorg- en welzijnssector.
- Wo'ers en hbo'ers hebben in de regio Stedendriehoek over het algemeen goede tot zeer goede vooruitzichten. Vooral op het gebied van techniek en landbouw en natuur is de vraag groter dan het aanbod. Voor schoolverlaters van hbo-gedrag en maatschappij en wo-taal en cultuur geldt het tegenovergestelde.
- De vraag naar schoolverlaters van wo-medisch en hbo-gezondheidszorg is in Stedendriehoek groter dan het aanbod. Het arbeidsperspectief voor deze groep is dus gunstig.

Tot 2022 is er een relatief grote vraag naar schoolverlaters van mbo-, hbo- en wo-techniek in regio Stedendriehoek. De industriesectoren zullen naar verwachting moeilijk aan technisch personeel kunnen komen.

Arbeidsmarktprognoses voor de provincie Gelderland

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In opdracht van provincie Gelderland onderzocht het ROA ook de arbeidsmarkt en de prognoses tot 2022 per opleiding en beroep voor de provincie Gelderland. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje⁹.

Arbeidsmarktperspectief voor bo/vmbo & mbo

- Voortijdig schoolverlaters met als hoogst behaalde opleiding basisonderwijs of vmbo hebben in Gelderland tot 2022 goede arbeidsmarktperspectieven, net als in de rest van Nederland. Wel gaat het vaak om kleine, flexibele en laagbetaalde banen met weinig doorgroeimogelijkheden.
- De arbeidsmarktperspectieven voor schoolverlaters van mbo 2/3 tot 2022 zijn in Gelderland gemiddeld net iets minder gunstig dan in Nederland als geheel. Mbo 4-techniek en -transport en logistiek en mbo 2/3 schoonheids- en haarverzorging hebben daarentegen juist veel betere vooruitzichten in Gelderland dan in Nederland als geheel.
- Schoolverlaters van mbo-techniek hebben de beste vooruitzichten van alle mbo-opleidingen. Het gaat dan vooral om de opleidingen: werktuigbouwkunde en metaalbewerking (mbo 4), technische installatie (mbo 2/3 en mbo 4) en bouw en infra (mbo 4).
- De richtingen mbo-groen en -economie hebben in Gelderland tot 2022 de minst gunstige vooruitzichten. Enkel de opleiding mbo 2/3 facilitaire dienstverlening biedt binnen deze categorieën een goed perspectief.
- De richting zorg en welzijn biedt gemiddeld genomen een matig arbeidsmarktperspectief tot 2022, als gevolg van een groot aanbod schoolverlaters. Uitzonderingen hierop zijn de opleidingen gezondheidszorg (mbo 2/3 en mbo 4) en schoonheids- en haarverzorging (mbo 4), met redelijke tot goede vooruitzichten.

Arbeidsmarktperspectief voor hbo & wo

- Schoolverlaters van de opleidingen hbo- en wo-werktuigbouwkunde, hbo-chemie, hbo-bouwkunde en civiele techniek en wo-informatica hebben in Gelderland tot 2022 een zeer goed arbeidsmarktperspectief.
- De hbo-opleidingen natuur en milieu, elektrotechniek, transport en logistiek, kunst, leraar basisonderwijs en bieden een goed perspectief.
- Ook de wo-opleidingen economie, recht, natuur- en scheikunde, bouwkunde en civiele techniek, communicatie, politicologie en sociologie en (dier)geneeskunde en tandheelkunde en communicatie bieden goede vooruitzichten.
- De perspectieven voor schoolverlaters binnen de richting hbo-economie zijn zeer ongunstig in Gelderland. Dat geldt ook voor de hbo-opleidingen communicatie en journalistiek en wo-kunst. De instroom op de arbeidsmarkt van schoolverlaters is (veel) groter dan de vraag om vervanging binnen deze werkvelden.

⁹ De interpretatie van de arbeidsmarktperspectieven per richting gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden. De knelpunten bij de invulling van vacatures worden vanuit het standpunt van werkgevers belicht. Ten behoeve van de leesbaarheid beperken we ons hier tot de grote en zeer grote knelpunten. We sommen hier geen beroepen op waarvoor geen of nauwelijks knelpunten worden verwacht.

- Het arbeidsmarktperspectief voor de wo-richtingen gezondheidszorg, werktuigbouwkunde en elektrotechniek, accountancy en financiën, bedrijfseconomie en logistiek, en communicatie is in Gelderland beter dan in Nederland.

Knelpunten bij invulling vacatures tot 2022

- Voor fysiotherapeuten, psychologen, sociologen, laboranten en medisch praktijkassistenten worden er grote knelpunten in de personeelsvoorziening voor werkgevers verwacht. Bij de werving van artsen en mbo-verpleegkundigen gaat het zelfs om zeer grote knelpunten. Dit is onder meer het gevolg van de grote vervangingsvraag door de toenemende vergrijzing in deze beroepsgroepen.
- Binnen het onderwijs zal de werving van hoogleraren en docenten in het hoger onderwijs grote knelpunten opleveren. Voor leerkrachten basis-onderwijs worden zelfs zeer grote knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht.
- Ook de werving van auto- en machinemonteurs, loodgieters, pijpfitters en databank- en netwerkspecialisten zal naar verwachting moeilijk zijn.
- Bij de werving van (elektrotechnisch) ingenieurs, elektriciens, elektronica-monteurs, architecten, technici op het gebied van bouwkunde en natuur en software- en applicatieontwikkelaars worden zeer grote knelpunten verwacht.
- Tot slot worden er tot 2022 grote knelpunten voorzien bij het werven van managers in de ICT, het onderwijs en de zorg en bij de werving van piloten, vuilnisophalers en dagbladenbezorgers.

Arbeidsmarktprognoses voor de zorg- en energiesector in Rijk van Nijmegen en Midden-Gelderland

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) stelt elke twee jaar arbeidsmarktprognoses op. In dat kader onderzocht het ROA ook de arbeidsmarktprognoses tot 2022 per opleiding en beroep voor de zorg- en energiesector in Rijk van Nijmegen en Midden-Gelderland. Hieronder zetten we de belangrijkste bevindingen op een rijtje¹⁰.

Arbeidsmarktperspectief voor de zorgsector

- Schoolverlaters van hogere zorgopleidingen hebben in Midden-Gelderland betere vooruitzichten dan in Rijk van Nijmegen. Dit komt voornamelijk doordat er in Rijk van Nijmegen een grotere instroom op de arbeidsmarkt wordt verwacht van hbo-gezondheidszorg en wo-medisch opgeleiden. Dat valt deels te verklaren door de aanwezigheid van de Radboud Universiteit.
- Schoolverlaters van mbo 2/3-zorg en welzijn hebben in Rijk van Nijmegen redelijke perspectieven. De vooruitzichten voor mbo 4-zorg en welzijn zijn ongunstig.
- Binnen de zorgsector zijn werkenden met een opleiding mbo-zorg en welzijn (niveau 2/3 en 4) sterker vertegenwoordigd in Midden-Gelderland dan in Rijk van Nijmegen. Door het grote aanbod van deze schoolverlaters zijn hun arbeidsmarktperspectieven echter ongunstig in Midden-Gelderland, in tegenstelling tot Gelderland als geheel, waar ze gemiddeld genomen redelijke vooruitzichten hebben.
- Schoolverlaters van wo-(dier)geneeskunde en tandheelkunde hebben in Rijk van Nijmegen de beste vooruitzichten binnen de gehele provincie Gelderland.
- Gediplomeerden van de grootste opleidingscategorieën binnen de zorgsector werken meestal op hun opleidingsniveau wanneer ze in de zorgsector werken. Mbo-zorg en welzijn opgeleiden verdienen daarnaast meer met een baan binnen de zorg dan een baan daarbuiten. Het loont dus sterk om een baan binnen de zorgsector te zoeken.

Arbeidsmarktperspectief voor de energiesector

- Schoolverlaters van basisonderwijs en vmbo zullen zowel in Rijk van Nijmegen als Midden-Gelderland weinig moeite hebben om een baan te vinden in de energiesector. Wel gaat het hier vaak om kleine, laagbetaalde en flexibele banen met weinig doorgroeimogelijkheden.
- De vooruitzichten in de energiesector verschillen in beide regio's sterk tussen schoolverlaters van technische en niet-technische opleidingen, waarbij technisch opgeleiden de beste perspectieven hebben en schoolverlaters met een economie-opleiding de minst goede.

¹⁰ De interpretatie van de arbeidsmarktperspectieven per richting gebeurt steeds vanuit het perspectief van schoolverlaters en werkzoekenden. De knelpunten bij de invulling van vacatures worden vanuit het standpunt van werkgevers belicht. De knelpunten zijn in verband met de celvulling alleen berekend op Gelders en niet regionaal niveau

- Schoolverlaters van de opleiding techniek (mbo 4, hbo en wo) hebben zowel in Rijk van Nijmegen als Midden-Gelderland goede arbeidsmarktvooruitzichten. Voor mbo 2/3-techniek is de vraag in beide regio's even groot als het aanbod en is de arbeidsmarkt dus min of meer in evenwicht.
- Wo-werktuigbouwkunde en elektrotechniek en hbo-werktuigbouwkunde vormen de grootste opleidingstypes binnen de Gelderse energiesector. Voor beide gelden zeer goede vooruitzichten door een grote vervangingsvraag.

Knelpunten bij invulling vacatures tot 2022

- Bij de werving van artsen, de grootste beroepsgroep in de zorgsector in Rijk van Nijmegen, worden zeer grote knelpunten voor werkgevers verwacht binnen Gelderland. Ook de werving van fysiotherapeuten, psychologen en sociologen zal moeilijkheden opleveren.
- Voor de een na grootste beroepsgroep, verzorgenden, worden vrijwel geen wervingsproblemen verwacht in Gelderland. De werving van verpleegkundigen op mbo-niveau zal wel tot een knelpunt in de personeelsvoorziening leiden.
- Voor de belangrijkste zorgberoepen in Midden-Gelderland worden weinig knelpunten verwacht, doordat er in deze arbeidsmarktregio minder vraag is naar artsen en er voldoende verzorgenden zijn. Er worden wel grote knelpunten verwacht bij de werving van medisch praktijkassistenten en fysiotherapeuten.
- Voor de meeste beroepsgroepen binnen de Gelderse energiesector worden grote tot zeer grote knelpunten verwacht tot 2022.
- Naar verwachting zullen de grootste knelpunten voorkomen in de vraag naar ingenieurs (geen elektrotechniek), technici bouwkunde en natuur, software- en applicatieontwikkelaars. Grote knelpunten worden eveneens verwacht voor bedrijfskundigen en organisatieadviseurs, transportplanners en logistieke medewerkers, biologen en natuurwetenschappers.

Colofon

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

Maastricht University | ROA

Postbus 616

6200 MD Maastricht

T 043 388 37 51

F 043 388 49 14

www.roa.nl

Provincie Gelderland

Markt 11

6811 CG Arnhem

Postbus 9090

6800 CX Arnhem

026 359 99 99

provincieloket@gelderland.nl

www.gelderland.nl